

17. POZEMKY URČENÉ K PLNĚNÍ FUNKCE LESA

17.1. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA

Pozemky určené k plnění funkce lesa (PUFL) zaujímají 4 195 ha celkové rozlohy řešeného území. Ve skladbě porostů převládá vysoký podíl jehličnanů (78,5 %), zvláště pak smrku (68,7 %), na úkor dřevin listnatých. Zastoupení dřevin je zásadně odlišné od přirozené druhové skladby. Toto narušení dřevinné skladby lze přičíst výhradně vlivu činnosti člověka. Zastoupení věkových stupňů je přiměřené, z normálu se vymyká pouze 7. a 8. věkový stupeň. Poměrně vyrovnané je zastoupení věkových stupňů 1. - 3.

Rozložení lesů v řešeném území

Lesnatost řešeného území činí 39,5 % při celkové ploše hodnoceného území 106 km² a ploše porostní půdy 4 195 ha. Malé zastoupení je dané velkou rozlohou urbanizované části řešeného území. V zájmovém území města Liberce je les jedním z nejvýznamnějších fenoménů, který podmiňuje do značné míry využití a další rozvoj řešeného území. S ohledem na charakter území, to jest rozsáhlou městskou aglomerací, nemůže samozřejmě existovat rovnoměrné rozložení pozemků určených k plnění funkce lesa. V rámci rozsáhlé, důsledně urbanizované centrální části řešeného území, tak nacházíme pouze fragmenty lesů, vesměs nepatrné rozlohy. Vyjímkou o výměře cca 24 ha jsou porosty na Králově háji, dále pak porosty v okrajových částech města, zejména na severu a jihovýchodě (k. ú. Krásná Studánka, Vratislavice n/N, Vesec). Jedná se o porosty izolované s relativně malou rozlohou, jejichž význam spočívá především v udržování biodiverzity území. Lesní pozemky velké rozlohy tvoří rámec posuzovaného území na západě, východě a částečně na jihu. Navazují na rozsáhlé komplexy lesů Jizerských hor a Ještědského hřebene.

Kategorizace lesů

Dle kategorizace lesů převládají lesy hospodářské, které tvoří 66,3 % PUFL, lesy ochranné zaujímají 4,3 %, jedná se o lesy na mimořádně nepříznivých stanovištích. Lesy zvláštního určení tvoří 29,4 % lesů jedná se o lesy, v nichž jiné důležité potřeby vyžadují odlišný způsob hospodaření (lesy příměstské, se zvýšenou rekreační funkcí, se zvýšenou funkcí půdoochrannou a lesy v genové základně).

V souvislosti s novou právní úpravou, zákonem č. 289/1995 Sb., o lesích, došlo ke změně kategorizace lesů. K upřesnění kategorizace lesů dojde v souvislosti se zpracováním nového LHP.

Lesní hospodářský plán byl zpracován pro lesní hospodářský celek Nisa s platností na období od 1. 1. 1993 - 31. 12. 2002. Nový LHP by měl vstoupit v platnost od 1. 1. 2003.

Vlastnické vztahy a hospodaření v lesích

Z celkové rozlohy 4 195 ha lesních pozemků vlastní město Liberec 7,5 %, stát cca 75 %. Rozhodnutím ministra zemědělství bylo právo hospodaření k pozemkům určeným k plnění funkce lesa, které zůstaly ve vlastnictví státu, převedeno na Lesy České republiky s. p. Hradec Králové. Řešené území se nachází v působnosti LS Ještěd a LS Jablonec n/N.

Městské lesy

K dnešnímu dni vlastní Statutární město Liberec cca 316,5 ha lesa. Jedná se o historický majetek města (186,5 ha), který byl obci navrácen po roce 1991, a o část lesních přídelů. Převážná část městských lesů je soustředěna v Lidových sadech (k. ú. Ruprechtice), zbytek je roztroušen po jednotlivých katastrálních územích (Liberec, Starý Harcov, Kateřinky, Kunratice, Vratislavice n/N, Krásná Studánka, Machnín). Stále probíhá jednání o navrácení historického majetku cca 41 ha a navrácení cca 190 ha přídelů. V případě kladného dořešení by Statutární město Liberec vlastnilo cca 546,5 ha lesa.

Město Liberec zahájilo práce na pořízení nového LHP pro pozemky ve vlastnictví Statutárního města Liberec, ve smyslu § 24 zákona č. 289/1995 Sb. Tento LHP vstoupí v platnost 1. 1. 2003.

Město Liberec nepředpokládá rozšíření kategorie příměstských lesů s rekreační funkcí nad rámec současných 8 ha v Lidových sadech. Společně s Lesy ČR s. p. je uvažováno o vytvoření společenstevní honitby na Žulovém vrchu o rozloze cca 500 ha.

17.2. VYHODNOCENÍ PŘEDPOKLÁDANÝCH DŮSLEDKŮ ŘEŠENÍ NA PUFL

Vyhodnocení předpokládaných důsledků řešení na PUFL bylo provedeno ve smyslu zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů. Zhodnocení je dokumentováno graficky ve výkrese č. 11 Vyhodnocení záboru PUFL v měřítku 1 : 15 000. Plošné zábory jsou vyhodnoceny v následující tabulce:

Číslo lokality	Název lokality	Zábor (ha)	
		dočasný	trvalý
1.	Prodloužení tramvajové tratě Horní Hanychov k dolní stanici lanovky na Ještěd	-	1,00
2.	Sportovní areál Ještěd	11,72	0,48
3.	Rozšíření odvalu lomu Ruprechtice	0,30	-
4.	Komunikace I/13 Krásná Studánka	-	0,40
5.	Komunikace I/14 Kunratice – Jablonec n/N	-	2,40
CELKEM		12,02	4,28

Celkem je k záboru navrženo cca 16,30 ha lesní půdy, z toho je cca 12,02 ha navrženo k dočasnému záboru a cca 4,28 k záboru trvalému.

1. Prodloužení tramvajové tratě Horní Hanychov v dolní stanici lanovky na Ještěd

Tramvajová trať Lidové sady – Horní Hanychov je postupně rekonstruována na dvoukolejné uspořádání s rozchodem 1435 mm. Sportovní a rekreační areál Ještěd bude doplněn sedačkovými lanovými drahami s dolními stanicemi v blízkosti dolní stanice existující lanovky na Ještěd. Z hlediska kompatibility systému městské hromadné dopravy se systémem lanových drah areálu Ještěd je nezbytné překlenout vzdálenost cca 1,0 km mezi stávající konečnou zastávkou tramvajové tratě a dolní stanicí lanovky na Ještěd. K překlenutí uvedené vzdálenosti byly ověřeny 3 alternativy dopravního systému - tj. autobusová kyvadlová, sedačková lanovka, tramvajová na prodloužené tramvajové trati. Z multikriteriálního vyhodnocení alternativ vyplynula jako optimální doprava tramvajová na prodloužené tramvajové trati. Optimální varianta vyžaduje trvalý zábor cca 1,0 ha PUFL.

2. Sportovní areál Ještěd

Sportovní areál Ještěd vznikl postupně již od přelomu století. Jednotlivé stavby však nebyly vzájemně koordinovány. Nové požadavky na dostavbu areálu, s ohledem na možnosti konání mezinárodních sportovních akcí a nové standardy pro sportovně rekreační využití, vyvolaly potřebu koncepčních řešení a koordinaci zájmů všech dotčených subjektů. Výsledkem je návrh sportovního areálu Ještěd, který zahrnuje soubor staveb na ploše cca 100 ha. Kompletní dobudování areálu si vyžádá cca 11,72 ha dočasného a 0,48 ha trvalého záboru PUFL.

3. Rozšíření odvalu lomu Ruprechtice

V prostoru lomu Ruprechtice je navrženo rozšíření spodní hrany odvalu mimo území vyhlášeného dobývacího prostoru o plochu cca 0,30 ha. Toto rozšíření je možné pouze podmíněně a dočasně. Po využití a rekultivaci bude tato plocha vrácena do PUFL.

4. Komunikace I/13 Krásná Studánka

Stávající průtah silnice I/13 ve městě Liberci i v navazujícím úseku do Frýdlantu neodpovídá požadavkům silniční dopravy vnitrostátní a mezinárodní a rovněž požadavkům ochrany životního prostředí v území relativně hustě zastavěném. Mezinárodní význam silnice I/13 (Česká republika/Polská republika) je přitom úzce vázán na trvalý požadavek omezení významu hraničního přechodu ČR/PL Harrachov. Nová trasa silnice I/13 zakotvená v územním plánu byla variantně ověřena, péčí Ředitelství silnic a dálnic ČR, a doporučena na základě posouzení vlivů stavby na životní prostředí. Optimální varianta předpokládá trvalý zábor 0,40 ha PUFL.

5. Komunikace I/14 Kunratice – Jablonec n/N

Trasa silnice I/14 Kunratice – Jablonec n/N byla ve fázi vyhledávání ověřována v mnoha variantách, zejména ve vztahu trasy a přírodních podmínek tohoto prostoru. Výsledná trasa zakotvená v územním plánu byla ověřena a vyhodnocena dokumentací EIA. Souběh trasy s okrajem lesního komplexu Prosečského hřebene byl optimalizován. Skutečný zábor PUFL bude upřesněn v dokumentaci pro územní rozhodnutí a bude ovlivněn etapovitostí realizace plného čtyřpruhového příčného uspořádání. Potřebnost plného čtyřpruhového profilu není zatím časově vymezena, uspořádání výstavby může vést k tomu, že časový interval mezi realizací polovičního a plného profilu se může oproti původním předpokladům z roku 1992 zkrátit. V územním plánu je proto uvažováno s trvalým zábohem PUFL v plném rozsahu čtyřpruhového uspořádání v rozsahu cca 2,40 ha.

Pásmo územní ochrany pro lanovou pozemní dráhu Liberec – Bedřichov

Dopravní přístupnost Bedřichova jako přirozeného východiska do Jizerských hor ze směru centra Libereckého kraje není do výhledu možno řešit pouze silniční dopravou. Dle studie ekonomické proveditelnosti je návrh na zřízení pozemní lanové dráhy návrhem ekonomicky reálným za předpokladu dobudování infrastruktury ubytovacích kapacit, stravovacích služeb a středisek volného času v území města Liberec a zachování charakteru Bedřichova včetně využití sportovně rekreačních hodnot Jizerských hor v mezích přijatelnosti jejich ochrany.

Možnosti na uplatnění základních podmínek ekonomické proveditelnosti přesahují zatím možnosti horizontu územního plánu. Nicméně zřízení pozemní lanové dráhy je návrhem reálným a v širších souvislostech i efektivní. Navrhovaný systém pozemní lanové dráhy vykazuje z hlediska stavebního i technologického velkou pružnost v trasování a umožňuje vedení v souběhu s existujícími lesními cestami, silnicí a event. průsekovými liniemi.

V této fázi nelze stanovit potřebný zábor PUFL. Celkový zábor bude záviset na definitivním technickém řešení, které bude vycházet z podrobného zaměření v terénu a z požadované šířky pásu nutného k trvalému odnětí. Ta bude záviset především na bezpečnostních požadavcích a lze předpokládat cca 15 m. Plocha kácení představuje cca 1 ha/km, tj celkem 4,3 ha pro celou trasu včetně k. ú. Bedřichov. Pro řešené území Liberec to je cca 3,8 ha. Lze očekávat, že uvedená šířka nebude v celé trase stejná, ale bude vyplývat z konkrétních místních poměrů.

V územním plánu je záměr pozemní lanové dráhy zakotven pouze jako pásmo územní ochrany v šířce 2 x 15,0 m s osou ověřenou v základních stavebně technologických parametrech a doloženou ekologickým hodnocením, z důvodu zabezpečení budoucího možného dopravního řešení.

NÁVRH ŘEŠENÍ:

- V rámci dořešení dopravní přístupnosti Horního Hanychova je navrženo cca 1,00 ha trvalého záboru PUFL.
- V rámci dořešení problematiky sportovního areálu Ještěd je navrženo 11,72 ha dočasného a 0,48 ha trvalého záboru PUFL.
- Je navrženo 0,30 ha dočasného záboru PUFL pro rozšíření odvalu lomu Ruprechtice.
- Je navrženo cca 0,40 ha trvalého záboru PUFL pro komunikaci I/13 Krásná Studánka.
- Je navrženo cca 2,40 ha trvalého záboru PUFL pro dobudování komunikace I/14 v úseku Kunratice – Jablonec n/N.
- Z důvodu zabezpečení koridoru obchvatové komunikace pro realizaci v dlouhodobém výhledu je vymezeno pásmo územní ochrany pro obchvatovou komunikaci.
- V souvislosti s budoucím řešením dopravní přístupnosti Bedřichova je zakotveno pásmo územní ochrany z důvodu zabezpečení koridoru pro případné vybudování přístupové lanové pozemní dráhy.
- V k. ú. Rochlice je navržena změna funkčního využití „lesíka nad teplárnou“ na parkově upravené plochy, event. i provedení změny kultury.
- Byl zhodnocen rozsah městských rekreačních lesů s ohledem na rozvoj města a zvyšující se nároky obyvatel. Zpracovatel nenavrhuje rozšíření kategorie rekreačních lesů. Důvodem je skutečnost, že vlastníci lesů hospodaří v lesích zájmového území již jemnějšími maloplošnými způsoby a není tedy důvod k překategorizaci s ohledem na využívání příměstských lesů k rekreační funkci.
- Město Chrastava, jako vlastník lesních pozemků, žádá o změnu kategorie lesa v oblasti Ovčího vrchu (k. ú. Chrastava) ze současné kategorie hospodářského lesa do kategorie lesů zvláštního určení, dle § 8 odst. 2 písm. c) zákona č. 289/1995 Sb., o lesích – lesy příměstské a další lesy se zvýšenou rekreační funkcí. S ohledem na předpokládané rekreační zatížení lesního komplexu Ovčí hory považujeme za možnou změnu kategorie celého komplexu lesa, tj. i části lesních pozemků na k. ú. Machnín, které jsou ve vlastnictví Lesů ČR s. p. Hradec Králové, v případě, že o to bude požádáno. O změně kategorie lesa rozhoduje orgán státní správy lesů na návrh vlastníka lesa nebo z vlastního podnětu.
- Okrajová území k. ú. Krásná Studánka, Machnín, Radčice, Kateřinky, Starý Harcov, Kunratice, Vratislavice n/N, Proseč, Vesec byla posouzena z hlediska vlastnických vztahů, z pohledu lesního hospodaření a s ohledem na zájmy ochrany přírody ve vztahu k možnému zalesnění. Byly vytipovány pozemky podmíněně vhodné k zalesnění resp. dolesnění. Základním hlediskem při posuzování pozemků „možných“ k zalesnění je ochrana ekologické funkce, tzn. zejména ochrana cenných ekotonů.

- Byl vyhodnocen zábor PUFL dle platné legislativy.

ZÁSADY ŘEŠENÍ ROZVOJE MĚSTA:

- Plochy lesů považovat v zásadě za stabilizované.
- Zachovat lesní plochy jako nedílnou součást území města a rekreačního zázemí města.
- Důsledně chránit pozemky určené k plnění funkce lesa, především s ohledem na přirozené a nezastupitelné funkce lesních ekosystémů.
- Optimální hospodaření v lesích, optimální druhovou skladbu lesů s vyšším podílem listnatých dřevin, širší věkovou skladbu lesů a minimalizaci odlesňování považovat za základní předpoklad a nástroj ke zvýšení retenční schopnosti krajiny.
- Minimalizovat zásahy do lesních porostů s ohledem na skutečnost, že cca 74,3 % lesů je ohroženo imisemi.
- Respektovat specifické funkce ochranných lesů a lesů zvláštního určení.